

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be

www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting door een paritair college van
Vrije Basisschool Pistache te Schaarbeek**

Hoofdstructuur Gewoon basisonderwijs

Instellingsnummer 131557

Instelling Vrije Basisschool Pistache

Beleidsverantwoordelijke Birgid Decleyn, Veronique Van Merris

Adres Lambermontlaan 278, 1030 Schaarbeek

Vestigingsplaatsen De instelling organiseert onderwijs in:
1. Lambermontlaan 278, 1030 Schaarbeek
2. Daillyplein 4_A , 1030 Schaarbeek

Telefoonnummer 02-310 53 88

E-mail info@pistachepistache.be

Website <http://pistachepistache.be>

Bestuur VZW 2B2
Lambermontlaan 278, 1030 Schaarbeek

Scholengemeenschap

CLB Vrij centrum voor leerlingenbegeleiding Pieter Breughel
Opzichterstraat 84, 1080 Sint-Jans-Molenbeek

Dagen van het doorlichtingsbezoek 22-10-2020, 23-10-2020

Samenstelling paritair college Ludo De Lee (voorzitter)
Veronique Biltreyst, Frans De Bie, Hilde Reyniers

Inhoud

1	Toelichting.....	3
1.1	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?.....	3
1.2	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	3
1.3	Hoe gaat het verder na de doorlichting?.....	3
2	Historiek	5
3	In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?	6
3.1	Nederlands en wiskunde in het kleuteronderwijs	6
3.1.1	Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	6
3.1.2	Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	6
3.1.3	Leer- en leefklimaat.....	6
3.1.4	Materiële speelleeromgeving.....	6
3.1.5	Feedback	6
3.1.6	Kleuterevaluatie	6
3.1.7	Leereffecten	7
3.2	Nederlands in het lager onderwijs.....	7
3.2.1	Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	7
3.2.2	Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	7
3.2.3	Leer- en leefklimaat.....	7
3.2.4	Materiële leeromgeving	7
3.2.5	Feedback	7
3.2.6	Leerlingenevaluatie	8
3.2.7	Leereffecten	8
3.3	Wiskunde in het lager onderwijs	8
3.3.1	Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	8
3.3.2	Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	8
3.3.3	Leer- en leefklimaat.....	8
3.3.4	Materiële leeromgeving	8
3.3.5	Feedback	8
3.3.6	Leerlingenevaluatie	9
3.3.7	Leereffecten	9
3.4	Regelgeving.....	9
4	In welke mate voert de instelling een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH)?.....	10
4.1	Planning en uitvoering	10
4.2	Ondersteuning	10
4.3	Systematische en betrouwbare evaluatie	11
4.4	Borgen en bijsturen	11
4.4.1	Elektriciteit	11
4.4.2	Gebouwen en onderhoud	11
4.4.3	Noodplanning	11
4.4.4	Ongevallen en hulpverlening.....	12
4.4.5	Onthaal, aankoop en controle arbeidsmiddelen.....	12
4.4.6	Producten met gevaarlijke eigenschappen	12
4.4.7	Valgevaar en toegankelijkheid	13
4.4.8	Verwarming	13
4.4.9	Voedselveiligheid	13
5	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	14

1 Toelichting

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van de instelling door een paritair college van onderwijsinspecteurs conform de overgangsmaatregelen voorzien in artikel 215 §2, 3 en 4 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009. Na de doorlichting brengt het paritair college een definitief advies uit over de verdere erkenning van de instelling. Het advies kan alleen betrekking hebben op de elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd.

1.1 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderzoeken zijn gebaseerd op een triangulatie van onderzoeksmethoden en bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies).

1.2 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de instelling. Er zijn twee adviezen mogelijk.

Als de onderwijsinstelling in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- een gunstig advies zonder meer
- een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.

Als de onderwijsinstelling niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:

- Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.3 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De onderwijsinstelling ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies wordt echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De

onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Meer info: www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Historiek

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats op 19-09-2016 en 20-09-2016 en werd afgesloten met een ongunstig advies. Op 07-12-2016 werd dit ongunstig advies aan de instelling betekend.

Het bestuur van de instelling diende naar aanleiding van dit advies een verbeterplan in. De Vlaamse Regering keurde het door de instelling ingediende verbeterplan goed op 27-03-2017 en deelde mee dat de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van een structuuronderdeel ervan, werd opgeschort tot 31-03-2020.

Conform art. 215 §2 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 worden instellingen en CLB's die uiterlijk op 30 juni 2018 een ongunstig advies hebben gekregen, geacht een "ongunstig advies met de mogelijkheid tot opschorting" te hebben gekregen. Een nieuwe doorlichting volgt dan binnen een periode van negentig kalenderdagen na de periode van opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning.

Conform art. 19 van het decreet tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis van 8 mei 2020 geldt de termijn van negentig kalenderdagen in de periode van 16 maart 2020 tot en met 31 december 2020 niet. De doorlichting vindt uiterlijk plaats op 31 december 2020.

De inspecteur-generaal stelde op 29-09-2020 bij delegatie het paritair college van onderwijsinspecteurs samen voor deze doorlichting.

Het bestuur van de instelling werd op 29-09-2020 op de hoogte gebracht van de komst van het paritair college van onderwijsinspecteurs op 22-10-2020 en 23-10-2020. Het bestuur van de instelling en de directie werden uitgenodigd voor een gesprek. Tijdens het paritair college was er een afvaardiging van het bestuur.

3 In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?

3.1 Nederlands en wiskunde in het kleuteronderwijs

3.1.1 Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. Sommige domeinen van Nederlands en wiskundige initiatie krijgen meer of minder aandacht dan verwacht. Het aanbod is er gedeeltelijk op gericht om het verwachte beheersingsniveau van de ontwikkelingsdoelen na te streven. Het evenwicht van het aanbod en de gerichtheid op de maximale ontwikkeling van de oudste kleuters zijn nog werkpunten.

3.1.2 Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor de meeste kleuters. Het schoolteam heeft intuïtief zicht op de voorkennis, de context en de ontwikkelingsbehoeften van iedere kleuter. De afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de kleuters is voor verbetering vatbaar. Sommige leraren laten nog kansen liggen om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken (begripsvorming, ontdekkend leren ...). De leraren lukken er slechts beperkt in om voor de oudste kleuters de doelen uitdagend te maken. De onderwijsorganisatie van de combinatieklas oudste kleuters en eerste leerjaar belemmert de harmonische ontwikkeling en het nastreven van de doelen.

3.1.3 Leer- en leefklimaat

De leraren leveren inspanningen om een positieve en stimulerende speelleeromgeving en warme transitie-momenten te creëren. Een aantal leraren laat kansen liggen om (talige) interactie en inbreng van de kleuters te stimuleren. Zij expliciteren de grenzen van ongewenst gedrag onvoldoende. Het is voor de leraren van de oudste kleuters een uitdaging om de beschikbare onderwijstijd efficiënt te gebruiken.

3.1.4 Materiële speelleeromgeving

De materiële speelleeromgeving ondersteunt veelal het nastreven van de doelen. In sommige klassen is deze speelleeromgeving echter weinig stimulerend en houdt ze onvoldoende rekening met de specifieke behoeften en noden van kleuters. Speelleerhoeken uitbouwen met aangepast, uitdagend en gevarieerd materiaal in functie van de onderwijs-, ontwikkelings- en basisbehoeften van de kleuters is nog geen verworvenheid bij alle leraren.

3.1.5 Feedback

De leraren geven regelmatig productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motive-rend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Sommige leraren laten kansen liggen om de feedback op het proces en op het product ook ontwikkelingsgericht te formuleren (volgende stappen) en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.

3.1.6 Kleuterevaluatie

De observaties en de evaluaties zijn beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. Zij brengen de voortgang van de kleuters beperkt in kaart voor alle ontwikkelingsdomeinen. Zij beschikken nog niet over objectieve en eenduidige observatie- en beoordelingscriteria.

3.1.7 Leereffecten

Uit de onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het kleuterwelbevinden blijkt dat het team nog te weinig inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters.

3.2 Nederlands in het lager onderwijs

3.2.1 Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid en het evenwicht van het aanbod zijn nog werkpunten. Sommige domeinen van Nederlands krijgen meer of minder aandacht dan verwacht. Zo gaat er in verschillende klassen in mindere mate aandacht naar de doelen van (functioneel) schrijven, spreken en luisteren. De afstemming op het verwachte beheersingsniveau is eveneens nog een werkpunt.

3.2.2 Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. Het schoolteam heeft intuïtief of eenzijdig zicht op de voorkennis, context en ontwikkelingsbehoeften van iedere leerling. De afstemming van het onderwijsleerproces op de (talige) beginsituatie van de leerlingen is voor verbetering vatbaar. Zowel binnen de eigen klas als over de verschillende klassen heen laten de leraren kansen liggen om het aanbod samenhangend te maken. Het is voor het team van de lagere afdeling een werkpunt om voor de verschillende domeinen van Nederlands afspraken te maken die een gradueel opgebouwd onderwijsleeraanbod garanderen. Daarnaast is het voor een aantal leraren een verbeterpunt om het aanbod meer betekenisvol en activerend te maken. De samenstelling van de combinatieklas derde kleuterklas en eerste leerjaar vormt een belemmering om de doelen te bereiken.

3.2.3 Leer- en leefklimaat

De leraren leveren inspanningen om een positief leer- en leefklimaat te creëren. Een aantal leraren laat nog kansen liggen om leerlingen te motiveren, te ondersteunen, te waarderen, met hen in interactie te gaan en rekening te houden met hun inbreng. Voor sommige leraren is het een uitdaging om de beschikbare onderwijstijd efficiënt te gebruiken op basis van een degelijk klasmanagement. Ze gebruiken weinig of geen strategieën om ongewenst leerlinggedrag te vermijden of te voorkomen. Daarvoor expliciteren ze voor de leerlingen onvoldoende de grenzen van toelaatbaar en niet toelaatbaar is.

3.2.4 Materiële leeromgeving

De materiële leeromgeving ondersteunt veelal het bereiken van de doelen. De minimaal vereiste leermiddelen zijn in een aantal klassen in beperkte mate aangepast aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Het vormt voor sommige leraren een werkpunt om de beschikbare leermiddelen functioneel in te zetten. Voor de meeste leraren is het een verbeterpunt om de mogelijkheden van ICT aan te wenden om de taalontwikkeling van de leerlingen te bevorderen.

3.2.5 Feedback

De leraren geven geregeld productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om de feedback op het proces en op het product ook ontwikkelingsgericht te formuleren (volgende stappen) en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.

3.2.6 Leerlingenevaluatie

De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. De leraren brengen de vorderingen van de leerlingen voor de verschillende domeinen beperkt in kaart. De leraren beschikken over weinig objectieve en eenduidige beoordelingscriteria.

3.2.7 Leereffecten

De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het leerlingenwelbevinden bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

3.3 Wiskunde in het lager onderwijs

3.3.1 Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid en het evenwicht van het aanbod zijn nog werkpunten. Sommige domeinen van wiskunde krijgen meer of minder aandacht dan verwacht. De afstemming op het verwachte beheersingsniveau is eveneens nog een werkpunt.

3.3.2 Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. Het schoolteam heeft intuïtief of eenzijdig zicht op de voorkennis, context en ontwikkelingsbehoeften van iedere leerling. De afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de leerlingen is voor verbetering vatbaar. De leraren laten nog kansen liggen om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken. Ze besteden beperkte aandacht aan strategieën die het leren, het probleemoplossend denken en de zelfregulatie bevorderen. In het klasbeeld zijn weinig algoritmes en heuristieken gevisualiseerd die het wiskundig denken ondersteunen. De samenstelling van de combinatieklas derde kleuterklas en eerste leerjaar vormt een belemmering om de doelen te bereiken.

3.3.3 Leer- en leefklimaat

De leraren leveren inspanningen om een positief leer- en leefklimaat te creëren. Een aantal leraren laat kansen liggen om leerlingen te motiveren, te ondersteunen, te waarderen, met hen in interactie te gaan en rekening te houden met hun inbreng. Voor sommige leraren is het een uitdaging om de beschikbare onderwijstijd efficiënt te gebruiken. Ze gebruiken weinig of geen strategieën om ongewenst leerlinggedrag te vermijden of te voorkomen en expliciteren de grenzen onvoldoende.

3.3.4 Materiële leeromgeving

De materiële leeromgeving ondersteunt veelal het bereiken van de doelen. De minimaal vereiste leermiddelen zijn in een aantal klassen in beperkte mate aangepast aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Het vormt voor sommige leraren een werkpunt om de beschikbare leermiddelen functioneel in te zetten. Zo is het voor een aantal leraren een verbeterpunt om de leerlingen voldoende kansen te geven om concreet materiaal te manipuleren om wiskundige problemen op te lossen. Daarbij ICT inschakelen is een werkpunt.

3.3.5 Feedback

De leraren geven geregeld productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om de feedback op het proces en op het product ook ontwikkelingsgericht te formuleren (volgende stappen) en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.

3.3.6 Leerlingenevaluatie

De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. De leraren brengen de vorderingen van de leerlingen beperkt in kaart voor de verschillende domeinen. De leraren beschikken over weinig objectieve en eenduidige beoordelingscriteria.

3.3.7 Leereffecten

De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het leerlingenwelbevinden bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

3.4 Regelgeving

De school heeft de inbreuken tegen de regelgeving weggewerkt.

4 In welke mate voert de instelling een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH)?

De kwaliteit van het BVH-beleid wordt in kaart gebracht aan de hand van de volgende processen:

- Elektriciteit
- Gebouwen en onderhoud
- Noodplanning
- Onthaal, aankoop en controle arbeidsmiddelen
- Producten met gevaarlijke eigenschappen
- Valgevaar en toegankelijkheid
- Verwarming
- Voedselveiligheid

4.1 Planning en uitvoering

De school heeft een aanzet gegeven om maatregelen te nemen gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Ze neemt die acties gedeeltelijk op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. De school laat kansen liggen om de geplande acties uit te voeren en om compenserende maatregelen te nemen indien de uitvoering niet op korte termijn kan plaatsvinden.

De school maakte een globaal preventieplan en jaaractieplannen, maar er blijven wat de planning betreft relevante verbeterpunten over:

- Het globaal preventieplan en het jaaractieplan zijn nog te weinig dynamisch opgevat. Heel wat vaststellingen, aandachtspunten en tekorten uit de verslagen van deskundigen zijn niet in de planning opgenomen.
- De school gebruikt naast de verplichte planning nog enkele andere registratie- en planningsdocumenten, die in beperkte mate samenhangen met het globaal preventieplan en het jaaractieplan, waardoor het moeilijk is om het overzicht te bewaren.
- De raming van de onkosten in het globaal preventieplan en het jaaractieplan is onvolledig.
- Heel wat tekorten en aandachtspunten uit het doorlichtingsverslag van 2016 bestaan nog steeds.
- De structuur van het globaal preventieplan is weinig efficiënt, concreet en overzichtelijk opgebouwd.
- Het globaal preventieplan heeft een langere looptijd dan normaal voorzien.
- Bij de actiepunten in de planning is niet aangeduid of het verbeterpunt al dan niet werd opgelost.

4.2 Ondersteuning

De school ondersteunt beperkt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. Ze voorziet beperkt in financiële, materiële en personele middelen.

- De nieuwe preventieadviseur beschikt over voldoende tijd om de taak van preventieadviseur uit te voeren.
- Tijdens de personeelsvergaderingen heeft de directeur systematisch aandacht voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- De school stelde de procedure voor het aankoop- en indienststellingsbeleid nog niet op punt.

4.3 Systematische en betrouwbare evaluatie

De school maakte een positieve evolutie door. Zij slaagt er in toenemende mate in om alle processen en bijhorende acties systematisch te evalueren. Ze verzamelt gegevens om de kwaliteit van de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne te evalueren en baseert zich daarvoor op diverse bronnen. Ze betreft relevante partners bij de evaluaties. Daardoor zijn de evaluaties doorgaans betrouwbaar.

- De school kan geldige verslagen van de rondgangen van de interne en externe dienst voor preventie en bescherming op het werk voorleggen.
- Het lokaal overlegcomité is het overlegorgaan dat instaat voor de bewaking van het beleid in functie van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

4.4 Borgen en bijsturen

De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Ze bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is. Ze laat kansen liggen om haar werking vanuit de evaluaties bij te stellen. De kwaliteit van het beleid woonbaarheid, veiligheid en hygiëne wordt in kaart gebracht aan de hand van de volgende processen:

4.4.1 Elektriciteit

- De school legt de keuringsattesten voor de laagspanningsinstallatie voor. De installaties voldoen.
- De personenlift in de vestigingsplaats Veld is ten dele buiten gebruik gesteld: één deur dient afgesloten te worden.
- De school heeft nog geen medewerkers die over het BA4-brevet beschikken.

4.4.2 Gebouwen en onderhoud

- De school kocht de nodige schoolborden aan.
- De kelder wordt niet meer gebruikt als bewegingsruimte.
- De school beschikt over een preventief onderhoudsprogramma.
- De sanitaire installaties vormen een ernstig structureel probleem. De scheiding tussen volwassenen en kinderen, tussen dames en heren en tussen jongens en meisjes van de lagere afdeling is niet gegarandeerd. De school geeft aan dat de toiletten voor volwassenen genderneutraal zijn, maar heeft dat niet als zodanig aangegeven. De toiletten in vestigingsplaats Veld zijn niet aangepast aan de leerlingen die ervan gebruik maken. Opstapjes ontbreken. In de vestigingsplaats Mont behelpen de kleuters zich met plastic potjes. Ook het aantal toiletten en urinoirs is ondermaats.
- De geluidsoverlast in vestigingsplaats Veld is met de plaatsing van eenvoudige tussenschotten gereduceerd maar niet weggewerkt.
- De zolderverdieping in vestigingsplaats Mont is volgestouwd met materialen en rommel.
- De kelderdeur in vestigingsplaats Mont is onvoldoende afgegrendeld.
- De school beschikt niet over een aanvaardbare ruimte voor de lessen lichamelijke opvoeding. Ook het materiaalenaanbod voor grote sporttoestellen in functie van lichamelijke opvoeding is ontoereikend.
- De bestemmingswijziging van de infrastructuur is mede door contextuele problemen niet doorgevoerd. Zij staat evenmin in de planning.

4.4.3 Noodplanning

- De school legt voor elke vestigingsplaats een gunstig en recent brandpreventieverslag voor.
- De school laat de brandblussers, haspels en veiligheidsverlichting door een externe specialist controleren en onderhouden.

- De school organiseert driemaal per schooljaar een evacuatie-oefening met verslag.
- De school plaatste rookmelders.
- De school schreef een noodprocedure uit.
- De evacuatiewegen en nooduitgangen staan niet op punt:
 - De vluchtdeuren in de school beschikken niet over een paniekbalk.
 - De buitendeuren draaien niet naar buiten open.
 - De evacuatietrapp in vestigingsplaats Mont is een voorlopige buizenconstructie waarvan de zijden met werfnetten afgespannen zijn, die echter onvoldoende aan de buizen zijn vastgemaakt. In de vluchtweg op de ijzeren trap liggen een rubberen mat en een houtblok die de evacuatie bemoeilijken. Onderaan versperren twee hoge bloembakken de uitgang van de ijzeren trap. In de trapconstructie ontbreken enkele horizontale buizen. De aanlooptrap in het lokaal heeft traptreden waarvan de optreden te hoog zijn voor kleuters. Deze trap is niet voorzien van een leuning.
 - Twee nooddeuren op de speelplaats van vestigingsplaats Mont zijn permanent op slot. Dit bemoeilijkt de evacuatie van de kleuters omdat er geen andere mogelijkheid is om de kleine speelplaats te ontruimen.
 - In sommige lokalen van vestigingsplaats Mont zijn deuren onklaar gemaakt door er kasten voor te plaatsen.
 - De trap naar de derde verdieping in vestigingsplaats Mont is niet afgesloten met een poort.
 - In vestigingsplaats Veld (huisnummer 5) ontbreekt een leuning bij de stenen trap naar de tussenverdieping.
 - De kelderdeur in vestigingsplaats Veld beschikt niet over een zelfsluitend mechanisme.
- De opgehangen evacuatieplannen geven de vluchtweg niet aan.
- Op sommige plaatsen ontbreken de evacuatie-instructies.
- Het alarmsignaal wordt met 'voetbaltoeters' gegeven. Deze worden bij elke evacuatie-oefening getest (driemaal per jaar). De school kan de kwaliteit van de alarmering verbeteren door een automatische alarminstallatie te installeren.
- De evacuatiepictogrammen staan niet op punt: er ontbreken pictogrammen en sommige pictogrammen zijn niet correct.
- De school maakte geen risicoanalyse in functie van de tapijten.

4.4.4 Ongevallen en hulpverlening

- De school beschikt over een register van de eerste hulp.
- Elke vestigingsplaats beschikt over minstens één gebrevetteerde hulpverlener.
- De school legt de brevetten over de basisopleiding voor, maar kan dat niet doen voor de jaarlijkse opfriscursussen van 4 uur.

4.4.5 Onthaal, aankoop en controle arbeidsmiddelen

- De school legt een onthaalbrochure voor.
- De school beschikt over een ondertekend arbeidsreglement met aandacht voor woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- De school beschikt over gepersonaliseerde arbeidscontracten met aandacht voor woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- De school beschikt niet over in- en uitdienststellingsverslagen.

4.4.6 Producten met gevaarlijke eigenschappen

- De school moet niet over een milieumelding beschikken.
- De school beschikt voor de beide vestigingsplaatsen over een geactualiseerde asbestinventaris.
- Voor een aantal producten met gevaarlijke eigenschappen (schoonmaak) ontbreken veiligheidsinstructiekaarten.

4.4.7 Valgevaar en toegankelijkheid

- De school controleert de ladders en registreert de evaluatiegegevens in een verslag.
- De scherpe hoeken van de zandbak zijn weggewerkt.
- Rekken zijn niet langer te zwaar beladen.
- De ruimte tussen de spijlen van de trap in vestigingsplaats Mont is op aanvaardbare wijze veiliger gemaakt.
- De buitenspeelplaats in vestigingsplaats Veld is een naburig park. De school voorziet voldoende toezichters, die ervoor zorgen dat de speeltoestellen enkel door leerlingen met de aangegeven leeftijd gebruikt worden.
- De traptreden van verschillende hoogte in vestigingsplaats Veld zijn aangeduid met een gekleurde strip.
- In vestigingsplaats Mont zijn de glaspartijen onvoldoende beveiligd.
- Niet alle kasten en rekken zijn beveiligd tegen kantelen. Twee hoge en goed gevulde kasten staan op vier kleine wielen, wat de stabiliteit vermindert, en zijn niet beveiligd.
- In vestigingsplaats Mont is de toegankelijkheid voor mensen met een beperking niet gegarandeerd.
- De school beschikt niet over een verslag over de controle van de speeltoestellen in het park.

4.4.8 Verwarming

- De verwarmingsinstallaties van beide vestigingsplaatsen zijn gekeurd en in orde bevonden.

4.4.9 Voedselveiligheid

- De school beschikt over een toelating van het FAVV.
- De temperatuurcontrole bij de soepbedeling staat niet op punt.

5 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie stelt vast dat meerdere belangrijke elementen die in het eerdere advies expliciet zijn opgesomd, onvoldoende of niet zijn weggewerkt. Ze formuleert daarom voor de verdere erkenning van de school een **ONGUNSTIG ADVIES** met de mogelijkheid voor het schoolbestuur om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt. Dat kan enkel op voorwaarde dat het schoolbestuur het engagement aangaat om zich extern te laten begeleiden om de tekorten weg te werken.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op **de verdere kwaliteitsontwikkeling** van de school.

- De kwaliteit borgen van:
 - de geïmplementeerde schoolvisie;
 - het systematisch teamoverleg;
 - de ondersteuning van de leraren via opvolging en coaching;
 - de manier waarop het onderwijsleerproces in een aantal kleuter- en leerlingengroepen vorm krijgt;
 - de systematisch aandacht voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne tijdens personeelsvergaderingen;
 - de evaluatiesystematiek van de bewoonbaarheid, veiligheid & hygiëne.
- De ontwikkelkansen benutten om:
 - het onderwijsleerproces in beide afdelingen doelgericht af te stemmen op de beginsituatie van de kinderen;
 - de volledigheid, het evenwicht en de samenhang van het aanbod in beide afdelingen te optimaliseren;
 - in verschillende groepen een krachtige leeromgeving te creëren die uitgaat van een betekenisvol en activerend aanbod gebaseerd op een degelijk klasmanagement;
 - de beschikbare onderwijstijd efficiënt te gebruiken;
 - strategieën te ontwikkelen om ongewenst gedrag te vermijden of te voorkomen;
 - transparant, betrouwbaar en breed te evalueren op basis van objectieve en eenduidige observatie- en beoordelingscriteria;
 - het aanbod bij de oudste kleuters te richten op de totale ontwikkeling door speelleerhoeken uit te bouwen met aangepast, uitdagend en gevarieerd materiaal in functie van de onderwijs-, ontwikkelings- en basisbehoeften;
 - voor de oudste kleuters en de leerlingen van het eerste leerjaar het onderwijs zo te organiseren dat het beter inspeelt op de specifieke harmonische ontwikkeling en de na te streven en te bereiken doelen;
 - voor de verschillende domeinen van het leergebied Nederlands afspraken maken die een gradueel opgebouwd onderwijsleeraanbod garanderen;
 - binnen het leergebied wiskunde de aandacht te verhogen voor strategieën die het leren, het probleemoplossend denken en de zelfregulatie bevorderen.
- De tekorten wegwerken om:
 - in de kleuterafdeling de ontwikkelingsdoelen Nederlands in voldoende mate na te streven;
 - in de kleuterafdeling de ontwikkelingsdoelen wiskundige initiatie in voldoende mate na te streven;
 - in de lagere afdeling de eindtermen Nederlands in voldoende mate te bereiken;
 - in de lagere afdeling de eindtermen wiskunde in voldoende mate te bereiken;
 - de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne te verbeteren.

6 Addendum

Het bestuur heeft binnen de dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag of na de bespreking van het doorlichtingsverslag met de onderwijsinspectie verzocht om de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten en heeft zich geëngageerd om zich bij het werken aan de tekorten extern te laten begeleiden.

De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort **tot ten minste 24 oktober 2023**. Nadien volgt een nieuwe doorlichting.

AAN DE INSPECTEUR-GENERAAL
vd ONDERWIJSINSPECTIE
Onderwijs Vlaanderen
De Heer Lieven Viaene
dlsec@onderwijsinspectie.be

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

Datum : 14 december 2020

Betreft : Opmerkingen op het definitief verslag over de doorlichting door een paritair college, van de Vrije Basisschool Pistache te Schaarbeek – met betrekking tot de doorlichting van 22 en 23 oktober 2020 – ontvangen op ma 16 nov 2020 om 18.05

Geachte,

Wij hadden u eerder ontvangst gemeld van het bovenvermeld verslag, dat wij ontvingen op 16 nov jl. per elektronische mail.

Zoals u schreef, "Uiterlijk 30 kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag (of na de bespreking van het doorlichtingsverslag indien van toepassing) kan het schoolbestuur of de directie opmerkingen bezorgen aan de inspecteur-generaal. Dit kan via een e-mail naar dlsec@onderwijsinspectie.be
De opmerkingen worden integraal aan het verslag toegevoegd."

Algemeen zijn wij ons er als bestuur en directie van bewust dat we als 'groeierende' school nog werkpunten hebben en wij engageren ons om deze met behulp van externe begeleiding weg te werken. Inherent houdt dit in dat wij vragen om de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Wij voegen in bijlage het formulier 'engagementsverklaring' toe.
Wij nemen dan ook de aanbevelingen ter hand om een verdere kwaliteitsontwikkeling van de school te realiseren.

Als reactie op de doorlichting en het -verslag, hadden wij als bestuur, samen met de directie, de volgende bedenkingen :

BVH werd in detail doorgelicht met zeer specifieke en éénduidige opmerkingen. We nemen ze mee en gaan ermee aan de slag.

De opmerkingen voor de domeinen Wiskunde en Nederlands zijn daarentegen zeer algemeen en daardoor wat vaag. Wij hadden ze graag onder dezelfde klaarheid gezien als BVH.

Algemeen kan gesteld dat hoewel wij tot de scholen behoren die in overgangsfase zitten tussen 2 vormen van beoordeling, de opmerkingen van heden (in de geest van een doorlichting 2.0 een oranje code krijgen) quasi dezelfde zijn als deze van de beoordeling tijdens de doorlichtingsronde in 2016 .

Wij stellen ons dus vragen en vinden het in die zin eigenaardig dat blijkbaar elk onderdeel van het onderwijsleerproces op onze school op heden op dezelfde manier scoort als destijds, terwijl er een heuse vooruitgang is geboekt, mede door externe ondersteuning.

De geprefabriceerde commentaren zijn ons inziens zo veralgemenend dat ze bijgevolg weinig (lees niets) zeggen over de feitelijke werking van onze school, ... en dat betreuren we. Het is geen oneer voor ons als u de bal, speelt.

We zijn het bijgevolg eens met de aangegeven werk/groei punten als conclusie van het verslag, maar de inhoud van het verslag zelf lezen wij niet als de weerslag van die werkpunten.

Het bezoektijdstip en de duurtijd van de evaluaties waarop de beoordeling is gebeurd, is effectief een momentopname geweest. Dat is ook zo door het college benoemd geweest ter plaatse, doch wij vinden dit niet terug in het verslag. Wij vinden dit een belangrijke toevoeging omdat voor wat de beoordeling van de leerkrachten betreft, de bemerkingen ons inziens niet helemaal de realiteit weergeven tav een aantal leerkrachten zelf. En ook niet zoals zij door ons worden gepercipieerd.

Sommige klassen werden slechts gedurende enkele minuten geobserveerd. Wij stellen ons de vraag hoe men dan een breed oordeel op zo een korte tijd kan vormen over het aanbod, het klimaat, de omgeving, de feedback, evaluatie, leereffecten, en oordelen dat er te weinig gedifferentieerd wordt, de ene leerkracht een foute leerkrachtenstijl heeft en dat we niet werken vanuit een beginsituatieanalyse?

Dat de mengroepen derde kleuterklas en het eerste leerjaar nog niet optimaal functioneren daar zijn we mee akkoord. Deze werking moeten we inderdaad evalueren en bijsturen in de vorm waardoor elk kind het nodige aanbod en ondersteuning kan krijgen die hij nodig heeft. Daarnaast hadden we het gevoel dat de inspecteurs al een fixed mind-set hadden over deze werking nog voor ze een klas bezocht hadden. Op die wijze lijkt het ons moeilijk om met een open mind te kijken naar hoe het misschien wel anders kan.

In een aantal klassen moet er zeker nog gewerkt worden aan klasmanagement, ook daar zijn we ons van bewust. En daar zijn we nu al grote stappen vooruit aan het nemen. We hebben echter sterk het gevoel dat de andere klassen even zwaar zijn afgerekend dan de 2 klassen waar het niet goed liep qua klasmanagement.

Bij het nalezen van het verslag door externe betrokken professionele partijen (die ons reeds begeleiden sinds de vorige doorlichting) bleek dat zij hun persoonlijke beoordeling die ze halen uit de dagelijkse samenwerking met PISTACHE, niet in het verslag terug vonden....alsof hier over een ander PISTACHE wordt gesproken ?

Tot slot, ...de Coronatijden zijn voor niemand eenvoudig geweest, en dat zal nog een tijdje zo blijven. Het heeft ons echt ervan weerhouden om een aantal zaken ook te realiseren. We zouden het fijn gevonden hebben mocht men de doorlichting in die context plaatsen, want is niet vergelijkbaar met een normale situatie.

We wensen u goede ontvangst en groeten u

Hoogachtend,

Filip Declercq
Waarnemend voorzitter
Namens het Schoolbestuur

Bijlage : formulier engagementsverklaring